

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem
IMPERATORA I MCJ CARY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 21. SIERPNIA 1861 ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 9. Sierpnia.

Od armii Podpółkownik Broniewski w stopniu Konsyliarza Nadwórnego przejdzie do służby cywilnej. 7. artylleryi regimentu komendantemznaczony Major Kozłowski; Major Poletajew umieszcza się w Selengińskim artylleryi garnizonie. Fridrichsham komendant General Major Wierewkin będzie Szefem Fridrichshamskiego regimentu garnizonowego; Chersoński komendant Polkownik Awdulin został Szefem regimentu garnizonowego w Chersonie.

z Wiednia 19. Sierpnia.

Kapituła żołnierskiego orderu Maryi Teresy następujących Officerów, którzy się dystygnowali na ostatniej wojnie, godnemi uznali orderowych zażyczytów: Wielkiego Krzyża; Generala Lieutenanta Xiążęcia Jana Lichtenstein krzyżów Kommandorskich: Generala Lieutenanta Graffa Winc. Kollowrath, i Xiążęcia Rosenberg; General Majorów de Vaux i Szereday; krzyżów Kawalerskich: Podpółkownika Schmiedt, Mesville; Versey; Generala Lieutenanta Szenkeresty; General Majora La Marseille; Podpółkowników Plachel i Drechsel; Polkowników Prohaska, Lutz, Levachich, Mayer; General Majora Wolfkel; Podpółkownika Morbert, Raymundi; Majora Graff; General Majora Postrechowski; Majora Oberndorf; Podpółkownika Mier, Tegethof; Majora Ducorron; Polkownika Trautenberg, Fedack; Majora Neiper; Generala Lieutenanta O'Reilly, Riesch; Polkowników: Paar, Hertelendy, Radetzky, De Pest, De Baut, Mesko; Andraffy; Xiążęcia Maurycyego Lichtenstein; Podpółkowników: Degenfeldt, Fulda, Papp, Xiążęcia Ludwika Lichtenstein; Majorów: Quosdanowich, Schimpt, Rogowski, Nugent, Wartheleben Cazan; General Majorów: Xiążęcia Karola de Rohan, Lippa, Nimptsch; Arcy Xiążęcia Ferdynanda, Grunne, i Generala Lieutenanta Lichtenstein; niższej rangi Officerów kilkadziesiąt. Potwierdził wybór Kapituły Cesarz Jmć; dnia wczorajszego widzieliśmy obrządek uroczysty rozdawania krzyżów. Komendant stolicy Xiąże Wurtembergski, stanął rozkazał pod broń między Burg i Schottenthor 6 batalionom piechoty, batalionowi grenadyerów, dwóm kirasjerów dywizjom, 7 kompaniom artylleryi, inwalidom, i uczniom inżynierskiej szkoły. Przybył sam Monarcha z Arcy Xiążętami i wielką Generałów liczbą. Arcy Xiąże Karol miał mowę do okoliczności stosowną.

Ostatnie z Constantinopola listy d. 20. Lipca donoszą o przysłanej urzędownie z Egiptu wiadomości względem zajęcia Cairu. Pisał Hutchinson d. 28. Czerwca, iż General komendujący Belliard d. 27. Kapitulował z całym garnizonem poddając stolicę wojskom zprzymierzonym. Włzystkich Francuzów Angliacy do Damiette; później odesłali do Francji pod obowiązkiem nie służenia w teraźniejszej wojnie przeciw Turkom i Wielkiej Brytanii. Inne warunki nie ogłoszone; słysząc że z bronią do Ojczyzny ma powracać żołnierz Republikański. Co gdy się stało, Hutchinson wezwał Generala en chef Menou do ugody; ten oświadcza gotowość bronięcia twierdz Alexandryjskich. Lord Keith w raporcie przydał, iż Eskadrę

Gantheauma postrzeżoną niedaleko brzegów Afrykańskich ścigali długo Angliacy; 5. statków przewozowych zabrano nieprzyjacielowi. — Nowe doniesienia od granic Tureckich wierzyć każą, iż całe wojsko Generala Menou do ugody nakoniec przystąpiło; sam Wódz w zakład ma być wydany zprzymierzeńcom dla pewności, że żołnierz jego stanowiący w Europie; do końca wojny teraźniejszej służyć nie będzie. Czekamy urzędowego rapportu; być może że Menou zastraszony upadkiem Cairu broń złożył, zwłaszcza nie odbierając posiłków tak dawno spodziewanych; dotąd albowiem rzecz jest wątpliwą, czyli Gantheaume w Derna wylądował; co gdyby nawet prawdą było żołnierz nie rychło pustynie Barka przeleci; przybywszy też do Alexandrii nowa dywizja, nie potrafi zastąpić miejsca ubytych tylu tysięcy starego żołnierza w armii wschodniej. Domyslała się niektórzy, że kapitulacja Cairu skutkiem jest niezgody zafrancozjoney między Wodzami Francuzkami. Obiecują nam wkrótce przysłać z Constantinopola dokładne opisanie bitwy, która Generalowi Belliard do kapitulacji stała się pobudką.

Arcy Xiąże Karol za dni kilka do Merghentheim wyrędzą. — Przez Smyrnę przysłała wiadomość, iż od brzegów Egipskich do Algieru płynie Flota Turecka, Angielskimi wspartą okrętami, mając Deja nieposłusznego przynaglić do wypłacenia daniny zaległej; gdy zaś wojna się skończy, Sultan Wielki włzystkim Afrykanom zabroni bawić się morskim rozbojem. — Ociec S. na miejsce Kardynała Ruffo Nuncyuszem w Wiedniu naznaczył Biskupa Fano, Severolli.

z Londynu 7. Sierpnia

Atak portu Boulogne już się zakończył. Patrzącym z nadbrzeża swojego Anglikom zdało się widzieć płonące miasto, flotyllę w popiół obróconą; u nas biegaly już pogłoski o wziętych kilku statkach, zatopieniu innych. Lecz gdy rząd nie nie głosił, wątpić o zwycięstwie zaczęto; dziś rzecz całą objaśnia Lord Nelson w odezwie do ludu morskiego wydanej, dziękiu maytkom i Officerom za odwagę w bitwie, śmiałość pokazaną w ataku, przebrność w odwrócie; powiada że lepiej postąpić nie podobna było, przydać że to. uszkodziłmy statków nieprzyjacielowi; nam jednego człowieka zabito, raniono jednego; co pokazuje, że z obu stron bez uporó i zdaleka walczone; Francuzi do najmniejszej za nalfą klęski się przyznali. Niewiadomo czyli natem przestanie śmiały Nelson; do jego okrętu najbardziej celował nieprzyjacieli; słysząc iż inną koleją porty Batawskie i Francuzkie atakować będzie; głośno albowiem oświadczył, że przeciwnikom odbierze chęć i sposobność grożenia Anglii ladowaniem, ażeby odtąd kobiety i dzieci w Londynie spokojnemi były. W prywatnych od floty listach mawia, że Admirał prófzony o ocalenie miasta Boulogne, bomby w drugą stronę kierować zalecił, odpowiadając iż z bezbrojnym ludem deczynienia mieć niechce. Podejrzane więc są doniesienia o zapaleniu magazynów, pożarze domów, i podobnych zdarzeniach jakie widzieć mniemają tatorowie zbyt oddaleni od wojennego teatru;

ponieważ sam nawet Nelson w odezwie swojej nie o tém nie wspomniał. Większą zapewne uczynilibyśmy szkodę, gdyby Angielskie fregaty zbliżyć się mogły do portu; opadające morze, wiatr przeciwny, piasków i mielizny piasmo zapęd Nelsona wstrzymały.

Dziś armaty gęsto grać poczęły na wieży Londyńskiej; rząd pomyślnie wiadomości odebrał z Gibraltaru: Admirał Saumarez w początkach mniej szczęśliwy, został na końcu zwyciężoną Francuzów i Hiszpanów; treść raportu jego następuje: Okręta Cesar, Pompeius, Spencer, od 84, Annibal, Andacious, Venerable od 74 armat z dwoma fregatami wchodzi do Algeiras; linią prowadził Kapitań ostatniego Hood znający odnogę doskonale; wiatr ucił, musieliśmy niechętnie rzucić kotwicę. Annibal zbyt śmiało idąc na nieprzyjaciela osiadł na piasku; ratowały go inne okręta bez żadnego skutku; ponieważ lądowe nam batterye dogrzewały. Anglicy zwyczajem swoim walczyli odważnie; tyśiące Hiszpanów na brzegu stojących dadzą im chwalebne świadectwo. Francuzom pomagały liczne fzałupy. Annibalowi zwiesić flagę Saumarez kazał, unikając straty ludu niepotrzebnej: Poległych Anglików na 6. okrętach 121, rannych 240, utonionych 14; co wżysko nie wynosi liczby ludu poległego na jednym Annibalu, jak napisali Francuzi. Po niefortunnej rozprawie ustąpili do Gibraltaru Anglicy, naprawiając pilnie okręta uszkodzone. Przybywają do Algeiras Moreno i Dumanoir w pomoc Admirałowi Linois; wychodzą pod żagle zprzymierzone eskadry; ściga Saumarez na czele 5. okrętów i kilku fregat; między którymi znajdowała się Portugalska; nieprzyjaciół potrafił z piasku podnieść Annibala; Pompeiusz został w Gibraltarze dla naprawy; ten albowiem w bitwie szkodził najwięcej, a nawet według prywatnego doniesienia flagę zwiesił; lecz od fregat i fzałup z rąk nieprzyjacielskich wyrwany został.

W nocy o godzinie 11 Superbe strzelając zaczyna; idzie w ogień Cesar; lecz w tejże chwili jeden i drugi okręt Hiszpański płonące widzimy; nie podobna było ich ratować; kilkadziesiąt jednak ludzi z batem do nas przybyło. Więcej znaleźliśmy Hiszpanów na okręcie zdobytym Antoni, gdzie się znalazło ogółem ludzi 730; Hiszpani przez omyłkę walcząc między sobą, sami nieśczęścia swego przyczyną byli. Nam nie kosztowało wielkie zwycięstwo nad 14 zabitych. Na świtanie Venerable atakował okręt Admirała Linois; wziąć nie mógł, osiadł na piasku, podniósł się i do Gibraltaru powrócił; także odprowadziła Antoniego fregata Portugalska. — Z Lizbony donoszą, że pierwszy Konsul ratyfikował traktat podpisany w Badajoz; już nie nalega o przyjęcie garnizonów Hiszpańskich i Francuzkich; ponieważ Król Jmé Katolicki zaręczył dochowanie ugodliwych warunków imieniem zięcia swego. Portugalskie porty Anglikom zamknięte być mają; co ponieważ nie jest ogłoszonym urzędownie, godzi się wątpić. Tym czasem kupcy nasi majątek swój wyprowadzają do Ojczyzny. Przed kilku dniami żłowi korsarze Francuzcy wzięli statek pocztarski z Lizbony wysłany. Admirałicy z Plymouth wysłała do Gibraltaru 4 okręta liniowe. — Admirał Cornwallis na okręcie Paryż od 110 armat zbliżywszy się do zewnętrznej w Brest portu; sam uważał stanowisko floty zprzymierzonych; ogień batteryi wytrzymał, dwa nieprzyjaciół okrętów przymusił uciąć kotwicę, i w porcie wewnętrznym bezpiecznego szukać schronienia.

Lord Nelson z flotyllą powrócił do Deal. — Píše Saumarez, że gdy miał iść w pogoń za eskadrą Hiszpańską i Francuzką, matkowicie rannego w Algeiras, żądali koniecznie, ażeby ich zabrano na okręta; dogodził chęciom powszechnym Admirał. Annibalem kommanderował Kapitan Ferris; ten gdy oddawał broń Admirałowi Linois, waleczny Officer, rzecze Linois, godzi się szpadę nosić; i sam ją oddał Kapitanowi. — Kompania Wschodnio Indyjska wiadomość odebrała, że Marattowie zaczęli nakoniec

woynę z panującym Rają w Jaypoor. — Lord Nelson ma być wyniesionym na dostojność Graffa Królestw połączonych, z tym warunkiem że tytuł jego przejdzie na familię, iesliby nie zostawił potomstwa. W nim dziś narodził się pełną nadzieję, gotowy nieść życie i majątek w ofierze dla utrzymania honoru, swobod, i niepodległości. — Admirał Hiszpański Moreno, który tak wielką niedawno klęskę poniósł, w r. 1782 kommanderował z Xiążęciem Nassau Siegen batteryami pływającymi, co Gibraltar nieskutecznie izturmowały. — Papiery nasze nie podnoszą się jeszcze z upadku; chociaż na morzu zwyciężamy i w Egipcie; jest wiadomość że Król Jmé Szwedzki przyjął umowę przez Lorda S. Helens podpisaną; lecz nadzieja pokoju z Francją niknie. — Gwardya, milicja, ochotnicy, wojsko całe ćwiczą się nayspilniej w manewrach i strzelaniu; około Dover założyliśmy wiele batteryi dział ciężkich; także wiele moździerzów wprowadzono. Po wszystkich nadbrzeżach konną straż gęsto postawili wodzowie, ażeby znać dawała, iesliby zbliżył się nieprzyjaciół; pewną albowiem rząd ma wiadomość, i narodowi o tém doniosł, że Francuzi i Batawowie myślą szczerze o wylądowaniu. Takowa pewność wzbudziła duch obywatelski u Anglików.

Rząd kilkadziesiąt Hollenderskich rybaków do Szkocyi posłał, ażeby mieszkających ów nauczyli sposobu folenia śledzi, który ich Ojczyznę przez kilka wieków ubogacać nie przestanie. — W Madras i Bombay czynić przygotowania zaczęto do wyprawy na wyspę Francuzką; trudna będzie; kraj ten brzegi ma niedostępne; Port Louis obronnie niasto; murzynów do broni wprawnych jest 10 tysięcy, ludu białego tysięcy 8. Tam Francuzi mają niezmiernie żbrojownie i magazyny do uzbrojenia znacznej potęgi na morzu; tam prowadzą zwykły zdobycz Anglikom wydatą na morzu wschodniem. — Prywatne z Madritu wiadomości znać dają, że wojsk Francuzkich liczba w Hiszpanii dochodzi 50 tysięcy; co na Dworze Króla Jmé Katolickiego nie mało sprawiło wrażenie, i podobno skłoniło Monarchę do rychłej ugody z Portugalczykami. Król, Xiążę Pokoju, Lucian Buonaparte z Badajoz wyiechali do Madritu; Generał S. Cyr spodziewany w Lizbonie jako Posel RPtey.

z Paryża 11. Sierpnia.

Gotujemy się do wielkiej wyprawy na Anglików; tym czasem nasze i Londyńskie pisma bój wodą nie krwawo wprowadzą lecz bardzo zacięty, usiłując ożywić nieumiarą jeszcze niewiastę narodową; Paryżanie Anglikom zarzucają bez dowodu zamysły na życie Konsula, wzniecenie wojny domowej &c. Anglicy nam wyrzucają chęć panowania, upor w rozlewaniu krwi niepotrzebny, ulubienie odmian i nowości bezpieczeństwa przeciwnych powszechnemu. — Buonaparte milicją gendarmerie, pilniącą wewnętrznego porządku podzielił na 2750 brygad pieszych, 750 konnych; ażeby tak ogromna brygad liczba w błąd nie wprowadziła cudzoziemców, mają wiedzieć że brygady nie liczą nad 6 ludzi. — W Turynie osob wiele aresztowano. Administrator Jourdan w odezwie do żołnierzy oświadcza; iż wielki spisek odkryto, na wymordowanie wojsk Francuzkich skłoniony; zachęca wszystkich do jedności, zaręczając że tym sposobem będą zwyciężonymi. — W porcie Brestenskim mieliśmy wielką burzę; piorun na okręcie Zélé maszt zwałił. — D. 6 na radzie Stanu pierwszy Konsul ukazał konkordat z Kardynałem Gonsalvi podpisany; za dni 10 najszybciej nadejść ma bulla Ojca S. potwierdzająca dzieło dla spokojności nam domowej pożądane. Na samym wstępie napisał pierwszy Konsul: *Zważając iż większa część ludu Francuzkiego i Konsulów RPtey jest religii katolickiej.* Konsyliarze Stanu żadnych uwag nad tróćzystym traktatem nie czynili. — Píše z lazaretu w Marsaille Officer przez Anglików zabrany w niewolę na brzegach Egipskich, że gdy d. 19 Czerwca z Abukir pod żagle wychodził, Kapitań okrętu nieprzyjacielskiego wiadomość odebrał o wyrznięciu Angielskim

załogi przez obywateli miasta Rosette. Dawno żadnych raportów rząd nie odbiera od armii wschodniej.

Korsarze Tripolitańscy wojnę zapowiedzieli Koronie Szwedzkiej. — Ważny interes indemnizacji w Niemczech przed końcem Września ma być dokończony. — Biega pogłoska, iż jeden z panujących w Rzeszy Xiążąt ma otrzymać urząd Najwyższy w RPcie Cisalpińskiej. — Generałowi Macdonald na poselstwo jadącemu do Coppenhagi, Angielskie eskadry spokojnie przebywać Belt większy dozwoliły. — Wszystkie osoby składające rząd cywilny miasta Boulogne pisały do Admirała Latouche Treville, w porcie kommanderującego podziękowanie, że flotyllę ocalił, miasto zasłonił któremu podczas 15 godzinnego bombardowania groził nieprzyjaciel Nelson dwoma zwycięstwami wslawiony. — Bitwa o której tu jest wzmianka, nazwiska tego nawet niewarta; z naszej strony żaden człowiek nie zginął; żadnego nawet nie rąniono; 2 000 bomb Angielskich, dwie tylko padły między flotyllę, inne nie dobiły; nie pisał Latouche o klęsce przez nas nieprzyjaciółm zadanej. Nelson przed portem zostawił kilka zbrojnych statków; ogulem kraję przynajmniej 60 okrętów między Havre i Duhquiere; spodziewamy się ataku nowego; przeto z Rouen wiele ciężkich armat i moździerzy ku brzegom zprowadzono. — Z Cadix wiadomość odbieramy, że wprzód niż okręta Karol i Hermenegild wyleciały na powie trze, maytkowie Hiszpańscy omyłkę fatalną poznali; co jeszcze bardziej powiększyło rozpacz nieszczęśliwego ludu; nie zginęło ich jednak na 1600; po tysiącu było na każdym okręcie; 400 wyratowano.

Nie tylko w Turynie, ale nawet po wszystkich w Piemontie garnizonach duch buntowniczy postrzeżono; stróźniecy rządu dawnego złośliwą namową zwykli pomnażać nieukontentowanie żołnierza; między aresztowanymi przez Jourdana znajduje się wielu szlachty, Zakonników, i Żydów. — Zdrowie pierwszego Konsula codziennie się polepsza; już podobno ratyfikował traktat z Portugalczykami, na usilne naleganie Króla Jmci Katolickiego; jak prędko armia Generała S. Cyr ustąpi z krajów nieprzyjacielskich, czy będzie użyta do oblężenia Gibraltaru, zgadnąć trudno. — Coraz więcej wojska do brzegów Oceanu posyłamy, mianowicie do Flandryi; liczne jazdy regimentu roskaż odebrały pośpieszać do portów. Słychać iż Anglicy jak tylko ubezpieczonemi będą od naszego lądowania, samy na brzegach Francuzkich i Batawskich wysłać wkrótce mają, usiłując zniszczyć porty i okręta nasze. — Aresztowaliśmy tu niedawno wielu Anglików; korespondencya przy nich znaleziona pokazuje, że z Emigrantami w Bareuth ściśle mieli porozumienie; za pomocą powracających z wygnania duchownych zamyslił Ojczyźnie przywrócić rząd Monarchiczny; ci więźniowie nie mają na ten koniec pieniędzy wydali. — Na rynku Thionville, przed rewolucyą Dauphine zwanym pracować zaczęto nad wystawieniem wspaniałego monumentu Generałowi Desaix. — Museum pomnożone zostało przywiezionemi teraz obrazami, któreśmy dawniej zabrali w Wenecyi; sławne archiwum zgazzonego Senatu znajduje się w Antibes i Marseille. Uczony Dolomieu odebrał zbiór własny minerałów w 56 skrzyniach; znalazłszy ten skarb Anglicy w Malcie, strzegli pilnie, i w całości oddali właścicielowi. — Wczoraj Minister Chaptal 150 RPtey wychowankom w Pritanėum nadgrode rozdawał, imieniem pierwszego Konsula do pilności zachęcił, postępki mianowicie w naukach Matematycznych wychwalał.

z Constantinopola 20. Lipca.

Zadney tu niema wątpliwości o wzięciu miasta Cairo, chociaż jeszcze nie są wiadome szczegóły, Hutchinson donosi o zajęciu umówie z wojskiem Francuzkiem. D. 5. Czerwca Turcy i Anglicy jeden z zamków stołecznych szturmem wziąć mieli. Bitwa poprzedzająca kapitulacyą, kosztowała zwycięzcom 1000. zabli-

tych; Francuzów General Belliard nie liczył przy sobie nad 3500; resztę wojska Egipcyanie, Grecy, Koptowie składali. Mamy nadzieję że Menou pójdzie za przykładem swoich współziomków; Wielki Węzyr onemu posłał kopią kapitulacyi Cairu przez 3. Oficerów; jeśli w uporze trwać zechce, szturmem Alexandryą dobywać będziemy. General Moore raniony gdy powracał do Europy na okręcie Swiftsure, przez Francuzów zabranym został.

z Coppenhagi 12. Sierpnia.

Oficerów na śmierć osadzonych, za to iż przedtem nad powinność i roskaż opuścili stanowiska swoje podczas bitwy d. 2. Kwietnia, gdy już na plac śmierci wyprowadzono, Królewic Następca Tronu pardon przysłał; obudwóch odprowadzono do Munkholm na wieczne więzienie z niesławą; bo w rycerskiem powołaniu lepiej jest umrzeć z honorem, niżeli żyć w pogardzie. Stanu Konsyliarz Brunn z kraju Szwajcarskiego własnym nakładem sprowadził wiele familii Szwajcarskich, i do Norwegii przesyła na osadę, gdzie mieszkańców uczyć będą gospodarstwa. W okolicach naszych nie mamy już floty Angielskich; z ogromnej niedawno liczby okrętów zostały na morzu północnem dwa zbrojne statki dla bezpieczeństwa kupieckich. Król Jmć Szwedzki zaczął z Królową obieżdżać Provincye Królestwa swojego, życzącem chwalebnie od przodków ustanowionym; znajduje się teraz w Carlscronie, gdzie oglądał całą flotę, i własną ręką dał początek budowlom wojennego okrętu, którego kształt ma być nadawne osobliwszy i doskonalszy, jako się przynajmniej każe spodziewać autor wynalazku. Z Carlscrony Monarcha pojedzie do Gothemburga na Carlsham, Christianstad, Ystad. etc.

z Liworny 30. Lipca.

Czynią Francuzi gotowość do szturmowania Portoferrajo; wysłano stąd jeszcze 700. cudzoziemców, których miejsce zastąpili 400. z Mediolanu przysłani. Już batterva z ciężkich armat usypiano, która ma zniszczyć fortyfikacyę przed bramą. Zaczynamy wątpić o wylądowaniu Ganthema na brzegach Afrykańskich. Pół z Neapolu d. 20. Lipca, że ten Admirał 6. Czerwca był o mil 60. od Alexandryi; przebiwne wiatry, podobno, jeszcze bardziej Angielskie okręta; nie dozwoliły Francuzom zbliżyć się do Egiptu; ukazali się więc pod Tripolis; lecz wszędy Afrykanie pod bronią staneli niepozwalając lądowania.

D. 31. Anglicy niszczą przygotowania Francuzkie na Portoferrajo. Przed kilku dniami eskadra z Admirałem Warren przybyła od brzegów Egiptu, widzieć się dała w tej stronie. Natychmiast Republikańskie statki ratowały się ucieczką do różnych portów; całą dziś wyspę Elba trzymają Anglicy; wojsko zaś Francuzkie nie ma innego ratowania się sposobu, jak broń złożyć, do czego wkrótce głodem będzie przynaglone. Gdy odstępowało od Ferrajo do Longone, nieprzyjaciel zabrał 6. wozów amunicyjnych i kase. Nieskuteczne oblężenie ludu wiele z obu stron kosztowało. Dywizya armii wschodniej pod Generałem Belliard kapitulowała d. 28. Czerwca; wolny jej powrót Anglicy dają do Ojczyzny, z bronią, bagażami, artylleryą; pod warunkiem nie służenia przez rok cały.

Od granic Włoskich 5. Sierpnia.

Montini Komisarz Królewski d. 27. Lipca przybywszy z Parmy do Florencyi; niemieszkając wydał dwie następujące odezwy. *Ludwik z Bozey taski, Infant Hiszpański, Król Etrury, Xiążę dziedziczny Parmeński, Placency, i Guastalli.* Mocą uroczystego w Luneville traktatu wezwani jesteśmy na Tron Toskański. Roskazuemy Margrabiemu Gallinella, Graffowi i tura, naszym imieniem jako pełnomocnikowi przyjąć dzierżawę kraju całego, odebrać przysięgę wierności, zachowując obrządek w takim zda-



zeniu przyzwoity. Margrabia pomieniony będzie Ministrem Pełnomocnym do przyjazdu naszego. Póki nie nastąpią nowe rozkazy, potwierdzamy wszystkie prawa, dekreta, i zwyczaje starodawne; rząd tymczasowy terazniejszy, Gubernatorów, komisarzów, trybunały i sądy, wszystkich urzędników po Departamentach cywilnych, wojskowych, ekonomicznych; temuż rządowi czasowemu zalecamy wydawać rozkazy i obwieszczenia według potrzeby. Dań w Parmie 26 Lipca r. 1801. Podpisano *Ludwik*. Niżej. Generał en chef *Murat*. — Lud przyjął Pełnomocnika Królewskiego pośród radosnych okrzyków. Witali Ministra, rząd tymczasowy, Arcy Biskup, Szlachta, Szefowie Departamentów; Monarcha nowy nazywać się będzie Ludwikiem r. D. 2 Sierpnia odprawi się obrządek uroczysty objęcia dzierżawy Toskańskiej na rzecz Króla nowego. — Powszechnie ukontentowanie sprawiło pismo drugie z Parmy przywiezione przez Margrabię Venturę; to zaś jest Generał en chef armii obserwacyney na południu *Murat*.

Toskańcykowie, powiada, wstawiona między narodami jest wierność wafza i do rządów Monarchicznych przywiązanie. Król, oto! nowy przyjmie berto Toskańskie. Święta i słodka jest wam pamięć Wielkich Xiążąt, którzy Etrurją postawili na stopniu szczęścia najwyższym: Ludwik na Tron wstępując potwierdza dzieło dojrzały poprzedników swoich mądrości; zaręcza narodowi całość praw i ustaw dawnych. Jest Toskania oyczyzną nauk, umiejętności, kuniztów; Monarcha nowy zasłużył przed obliczem Europy całej na szacunek, przywiązaniem i gustem nie tylko do tychże kuniztów i nauk wywolonych, ale do większa do cnot towarzyskich, bez których nikt wielkim człowiekiem, aniteż Monarchą dobroczynnym nie jest. Jego na Tron wstąpienie obiecuje narodowi powrót szczęśliwych czasów, jakie były za panowania Mediceuszów i Leopolda. Minister Króla przyjmować będzie od was przysięgę wierności; Bóg już przyjął i wysłuchał przysięgę Monarchy obowiązującego się poddanych uszczęśliwić. Toskańcykowie! Obiąwszy komendę najwyższą w tym kraju, ciągle pracowaliśmy, abyście słodkich owoców pokoin skosztowali; wojsko któremu hetmanię, karność zachowało ścisłą; bezpieczeństwo majątków i osób nienaruszone; takie dźwigałiscie ciężary, jakie znosić trzeba było koniecznie w miarę potrzeb wojska i stanu cywilnego wyrachowanych ofszędnie. Za pracę i usilność moją używam nymilzey sercu rycerskiemu nadgrody; jestem od was kochany. Król nowy dzieło zaczęte dokończy; on zleczyć potrafi ranę od wojny niezgoioną; niech go miłość poddanych otacza; znajdziecie w Ludwiku, zaręczam, Oyca troskliwego o szczęśliwość wafza. Francuzów mięycie za narod przyjacielski, który umie zarówno poważać rząd Monarchiczny u postronnych, jak bronić u siebie zasad republikantskiego rządu.

Przy bramie Wileńskiej z miasta wychodząc po lewey stronie, naprzeciw WW.PP. Benedyktynek położona Kamienica Oskierczyńska zwana jest do sprzedania. Życzący ją nabyć dowie się o cenie u Murgrabiego Kamienicy JW. Wołłowicza Podk. Rzecz: na ulicy Zamkowej pod Nrem 138. na przeciw Kadetów.

1801. Roku Msca Augusta 20. dnia, podaje do wiadomości, iż Dworek na przedmie-

ściu między Bramami Trocką i Rudnicką pod Nrem 1182. leżący, z Domem drewnianym należycie opatrzonym, na podmurowaniu stojącym, z dwoma Oficynami murowaną i drewnianą, z kilku sklepami murowanymi z Szpiehrzem gurnym murowanym sklepionym, z Ogirodem fruktowym i warzywnym, w koło oparkanionym jest lub do kupienia na wieczność lub do wzięcia w arędę; ktoby załym życzył sobie Dworek takowy lub kupić na wieczność lub wziąć w arędę, niech się wcześniej przed dniem 20. 7bra Roku idącego uda do Aktorki tegoż Dworku JP. Lentnerowej Aptekarzowej Wileń: do Zielonej Apteki, w mieście Wilnie w rynku na Imbarach w Kamienicy JXX. Karmelitów Bosych Wileń: pod Nrem 45. mieszkańcicy; gdzie dostateczną o wyż rzeczonym Dworku powziąć może informacją i traktować lub o nabycie lub o arędowną onego posesyją.

Dopełniając satysfakcyą Dekretowi Sądu Głł. Litt: w Roku terazniejszym 1801. Julii 24. dnia zapadtemu, przez Gazetę publiczną podaje do wiadomości powszechney JW. Józef Bychowiec Kracyczy W. X. L. iż tymże Dekretem Dóbr jego wsaystkich leżących, i wszelkiego ruchomego majątku, przeznaczone Taxa i Exdywizya wieczysta. Termin pierwszy reasumpcyi Sądu Exdywizorskiego dzień dziesiąty V. S. Septembra; miejsce dla Sądu miasteczko Łyskow w Powiecie Wołkowyskim leżący; ostrzeżono przytym tymże Dekretem Sądu Głł. Litt: że iak wolne jest przyjsie wszystkim Kredytorom i Pretensoram JW. Bychowca Kracyczego Litt: do tego Sądu Exdywizorskiego, tak którzyby w tym Sądzie Exdywizorskim swoich należnościow nie poszukiwali, tym samym poddadzą ie na zawsze w Amisję.

Za zaleceniem Rządu Gubern: Litt: podaje się do wiadomości po drugi raz iż JP. Wincenty Nowicki sprzedał Folwark Poistrze w Poie Upitskim położony W. Józefowi Wawrzeckiemu Brygadierowi W. B. Pol: ktoby więc do tegoż JP. Nowickiego, a zatym do przedanego folwarku tego miał słuszne pretensye, aby się zgłosił i złożył dowody W. Wawrzeckiemu w majątności Nuokanach w Poie Upitskim naydaley dnia 1. 7bra r. terazniejszego gdy później formować do majątku tego przedanego pretensyi prawa mieć nie będzie.

Donosi się Publiczności, iż Fryderyk Hornowski zostając w stanie Mażeńskim z Heleną z Paszkiewiczów Hornowską; już od dziewiętnastu lat te swoją żonę opuscił. — Na żądanie Małżonki iwoiey, gdyby przed Nowym Rokiem 1802, nie stawil się w Birzach przed Ministerium tamteyszym Ewangelickim Reformowanym, za umarłego miany będzie.